

ສາທາລະນະລິດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຊາດສບູຍະ

— 000 —

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
ສູນຄົ້ນຄ້ວາການປະມົງ

ຄູ່ມືແນະນຳ

ຄວາມຮູ້ອື່ນຖານໃນການຕະສິດອຸກຍາ

ກະສິກໍາ, 2002

Distributed by

LEAP

ສາລະບານ

ຄຳນຳ	1
1. ການທອມພໍ່ແມ່ພັນປາ	1
2. ການຄັດເລືອກພໍ່ແມ່ພັນປາ.....	1
3. ການປະສົມພັນ.....	1
4. ຮິໂມນ ແລະ ອັດຕາການໃຊ້	2
5. ການຄຳນວນ ແລະ ການປະສົມຢາຮິໂມນ.....	3
6. ການສັກຢາຮິໂມນ	4
7. ການຮີດໄຂ່ປະສົມກັບນ້ຳເຊື້ອ	4
8. ການພັກໄຂ່	5
9. ການອະນຸບານ ປານ້ອຍ	5

ຄຳນຳ

ປະເທດລາວເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີເງື່ອນໄຂເໝາະສົມໃນການລ້ຽງສັດນ້ຳ ໂດຍສະເພາະການລ້ຽງປາ. ປາເປັນສັດນ້ຳທີ່ຄົນລາວເຮົານິຍົມໃຊ້ບໍລິໂພກມາແຕ່ດົນນານແລ້ວຊື່ນປາມີທາດໂປຼເຕອິນສູງ ແລະ ມີລິດຊາດດີ, ສາມາດປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານໄດ້ຫຼາຍຊະນິດ.

ໃນປະຈຸບັນນີ້ປາຢູ່ໃນແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດອາດຈະຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງຍ້ອນວ່າພົນລະເມືອງເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ປະລິມານ ຜູ້ຫາປາກໍເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວກັນ. ການຫາປາແມ່ນຫາທຸກຊະນິດ ແລະ ທຸກຂະໜາດບໍ່ວ່າປານ້ອຍ ຫຼື ປາໃຫຍ່. ນອກນັ້ນ ມີບາງທ້ອງຖິ່ນຫາປາໃນລະດູປະສົມພັນ, ດ້ວຍຫຼາຍວິທີການຫາທີ່ບໍ່ຖືກລະບຽບເຊັ່ນ: ການຫາປາໂດຍໃຊ້ລະເບີດ, ຢາເບື້ອ ແລະ ໃຊ້ໄຟຟ້າຊອດ.

ໃນປະຈຸບັນການລ້ຽງປາໄດ້ຮັບຄວາມສົນໃຈຈາກປະຊາຊົນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ໜອງຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ. ສາເຫດໜຶ່ງກໍແມ່ນຍ້ອນລະບົບການຂະຫຍາຍວຽກງານຊົນລະປະທານ.

ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈເພີ່ມຕື່ມໃນການຜະລິດລູກປາ. ສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງໄດ້ລວບລວມຂໍ້ມູນຈາກປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ຈາກການສຶກສາ, ຈາກເອກະສານຕ່າງໆ, ຈາກຜົນຂອງການທົດລອງຂອງນັກວິຊາການຕ່າງໆ. ເພື່ອໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງໃນການຜະລິດລູກປາຈຳເປັນຕ້ອງຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈເຖິງຫຼັກການ ແລະ ເຕັກນິກພື້ນຖານຂອງການປະສົມພັນ ແລະ ການອະນຸບານ ຊຶ່ງມີລາຍລະອຽດໃນຄູ່ມືສະບັບນີ້.

1. ການທອມພໍ່ແມ່ພັນປາ

ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ປາພໍ່ແມ່ພັນທີ່ດີ, ມີນ້ຳເຊື້ອດີ, ມີຂະໜາດ ແລະ ສົມບູນນັ້ນ, ຕ້ອງໄດ້ທອມພໍ່ແມ່ພັນຕາມເງື່ອນໄຂລຸ່ມນີ້:

- ຂະໜາດຂອງໜອງຄວນເໝາະສົມກັບຊະນິດປາທີ່ລ້ຽງ ແລະ ເປັນບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂດີ.
- ອັດຕາການປ່ອຍລ້ຽງ ບໍ່ຄວນໜາແໜ້ນເກີນໄປ.
- ນຳໃຊ້ຜຸ່ນຄອກ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເກີດອາຫານທຳມະຊາດ.
- ໃຫ້ອາຫານສຳເລັດຮູບສົມທົບ (ອາຫານເສີມ) ທີ່ມີທາດບຳລຸງລ້ຽງພຽງພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການ.
- ມີການຖ່າຍເໝນ້ຳເລື້ອຍໆ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປາກິນອາຫານໄດ້ດີ ແລະ ສາມາດຂະຫຍາຍລະບົບສືບພັນໄດ້ດີ.

2. ການຄັດເລືອກພໍ່ແມ່ພັນປາ

ປາຜູ້ ຫຼື ປາແມ່ ທີ່ຈະນຳມາໃຊ້ໃນການປະສົມພັນ ຕ້ອງເປັນປາທີ່ມີສຸຂະພາບແຂງແຮງດີ, ມີຄວາມສົມບູນທາງເພດ ແລະ ບໍ່ເປັນພະຍາດ. ການປະສົມພັນຈະໄດ້ຮັບຜົນດີຖ້າໃຊ້ຢາຮໍໂມນສັກ ເພື່ອການກະຕຸກຊຸກຢູ່ໃຫ້ປາວາງໄຂ່.

3. ການປະສົມພັນ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການປະສົມພັນປາໄດ້ຮັບຜົນດີນັ້ນ, ຜູ້ປະສົມພັນປາຄວນຈະປະສົມພັນແບບໃດ? ເພາະວ່າປາແຕ່ລະຊະນິດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນການປະສົມພັນ, ປາບາງຊະນິດປະສົມພັນໄດ້ແຕ່ວິທີດຽວແຕ່ບາງຊະນິດກໍສາມາດທຳການປະສົມພັນໄດ້ຫຼາຍວິທີເຊັ່ນ:

3.1. ການປະສົມພັນແບບທຳມະຊາດ: ແມ່ນການປະສົມພັນໂດຍຮຽນແບບທຳມະຊາດມາໝູນໃຊ້ເຊັ່ນ: ການປະສົມພັນປາໃນ, ປານິນ, ປາດູກ, ປາສະລິດ ເປັນຕົ້ນ.

3.2. ການປະສົມພັນແບບເຄິ່ງທຳມະຊາດ: ແມ່ນການປະສົມພັນໂດຍວິທີການສັກຢາ ຮໍໂມນ (Hormone) ຈາກຕ່ອມໃຕ້ສະໜອງ ຫຼື ຢາຮໍໂມນອື່ນໆເພື່ອກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ປາວ່າງໄຂ່ ແລະ ປ່ອຍນໍ້າເຊື້ອປະສົມພັນກັນເອງເຊັ່ນ: ການປະສົມພັນປາປາກ, ປາໂຮຣູ, ປາມະລິການ, ປາໃນ.

3.3. ການປະສົມພັນທຽມ ຫຼື ແບບວິທະຍາສາດ: ແມ່ນເຕັກນິກວິຊາການທີ່ສຳຄັນຫຼາຍໃນການຜະລິດລູກປາ, ເພາະສາມາດປະຢັດລາຍຈ່າຍ ແລະ ເວລາ. ການປະສົມພັນທຽມສາມາດປະສົມພັນໄດ້ກ່ອນລະດູການ, ລູກປາຜະລິດອອກມາແມ່ນມີຂະໜາດຊໍາກັນ ແລະ ສາມາດຜະລິດລູກປາໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນສູງ. ການປະສົມພັນທຽມມີຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນດັ່ງນີ້:

- ເຕັກນິກໃນການຄັດເລືອກພໍ່-ແມ່ພັນປາ.
- ການສັກຢາຮໍໂມນເພື່ອກະຕຸກໃຫ້ປາວ່າງໄຂ່ ແລະ ມີນໍ້າເຊື້ອຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ການຮີດໄຂ່ປະສົມກັບນໍ້າເຊື້ອ, ການລ້າງໄຂ່ ແລະ ພັກໄຂ່

4. ຮໍໂມນ ແລະ ອັດຕາການໃຊ້

ຢາຮໍໂມນທີ່ໃຊ້ສັກໃຫ້ປາເພື່ອກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ປາແມ່ອອກໄຂ່ ແລະ ໃຫ້ປາຜູ້ເລັ່ງສ້າງນໍ້າເຊື້ອໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການນັ້ນມີຢູ່ 3 ຊະນິດຄື:

- ຮໍໂມນທີ່ ສະກັດຈາກຕ່ອມໃຕ້ສະໜອງ
- ຮໍໂມນສະກັດ (HCG) ແລະ
- ຮໍໂມນສັງເຄາະ (LHRHa)

ຮໍໂມນດັ່ງກ່າວນີ້ມີລັກຊະນະແຕກຕ່າງກັນ, ແຕ່ມີຜົນຕໍ່ການວາງໄຂ່ ແລະ ການສ້າງນໍ້າເຊື້ອປາຄ້າຍຄືກັນ.

4.1. ຮໍໂມນຈາກຕ່ອມໃຕ້ສະໜອງ (Pituitary Gland): ແມ່ນກ້ອນນ້ອຍໆສີຂາວທີ່ຢູ່ໃຕ້ສະໜອງຂອງປາ ຈະເຫັນໄດ້ດີເມື່ອຜ່າເອົາສະໜອງຂອງປາອອກ, ຕ່ອມໃຕ້ສະໜອງແມ່ນມີຢູ່ໃນປາທຸກຊະນິດ, ແຕ່ປາບາງຊະນິດຈະມີຕ່ອມໃຕ້ຢູ່ບໍ່ເລິກເພາະຈະມີກະດູກອ່ອນຫຸ້ມໄວ້ຢູ່ລຸ່ມສະໜອງຂອງປາ. ຄວນເລືອກເອົາປາທີ່ມີອາຍຸກະສຽນເຕັມສ່ວນ ແລະ ມີຄວາມສົມບູນທາງເພດຄື: ມີໄຂ່ ຫຼື ນໍ້າເຊື້ອດີ, ໝາຍຄວາມວ່າ ຄວນເກັບໃນລະດູປະສົມພັນ ຫຼື ໃນຍາມປາໄຂ່. ຕ່ອມໃຕ້ສະໜອງທີ່ມີຄຸນນະພາບດີແມ່ນຕ່ອມໃຕ້ສະໜອງທີ່ໄດ້ຈາກປາໃນ.

4.2. ຮໍໂມນສະກັດ (Extract Hormone): ແມ່ນຮໍໂມນສຳເລັດຮູບຊະນິດໜຶ່ງເອີ້ນວ່າ: ເອສຊີຈີ (HCG) = human chorionic gonadotropin. ຊຶ່ງສະກັດອອກມາຈາກນໍ້າຢູ່ຂອງຜູ້ຍິງທີ່ຖືກພາ, ຈະມີຫຼາຍໃນເດືອນທີ່ 3 ຂອງການຖືພາຄື: ຮໍໂມນຈະມີປະມານ 30.000-120.000 IU/ນໍ້າຢູ່ງວ 1 ລິດ. ຮໍໂມນສະກັດນີ້ຈະມີຊື່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ຊິນນາຣໍລິນ, ແພຣ, ເອສຊີຈີ ເປັນຕົ້ນ. ເຊິ່ງມັນມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍກະຕຸ້ນໃຫ້ປາວ່າງໄຂ່ ແລະ ສ້າງນໍ້າເຊື້ອເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍມີທິວໜ່ວຍຄວາມເຂັ້ມຊັ້ນເປັນໄອຍູ (IU) = International Unit, ໂດຍທົ່ວໄປບັນຈຸໃສ່ກວດແກ້ວຂາວ ແລະ ຈະຂຽນບອກປະລິມານ ເຊັ່ນ: 2.500 IU ຫຼື 10.000 IU.

4.3. ຮໍໂມນສັງເຄາະ (Synthesise hormone): ແມ່ນຜະລິດມາຈາກສະໜອງ Hypothalamus ຂອງສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນໍ້ານົມ, ຮໍໂມນສັງເຄາະນີ້ມີ ຊື່ວ່າ: LHRHa = Luteinizing Hormone Releasing Hormone. ແບ່ງອອກເປັນຫຼາຍຊະນິດຄື: LRHa, Buserelin ແລະ SGNRHa ຫຼື LHRHa. ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນິຍົມໃຊ້ Buserelin ຫຼື ເອີ້ນວ່າຊູປຣິແຟກ (Suprefact) ຊະນິດເປັນນໍ້າ, ຊຶ່ງບັນຈຸໃນກວດແກ້ວ, ກວດລະ 10 ຊີຊີ ຫຼື ມີຄວາມເຂັ້ມຊັ້ນ 10.000 ໄມໂຄກຣາມ.

ໃນການນຳໃຊ້ຢາຊູບຣີແຟກນີແມ່ນຕ້ອງປະສົມກັບຢາລະງັບທີ່ໃຊ້ແກ້ອາການມືນເມົາ ຫຼື ແກ້ແພ້ຈາກສາເຫດອື່ນໆ ຊຶ່ງເອີ້ນທາງການແພດວ່າ ຢາ ໂດມເປຣີໂດນ (Domperidone) ແລະ ມີຊື່ທາງການຄ້າຫຼາຍຊະນິດ ເຊັ່ນ: ໂມທິລຽມ (Motilium-M), ໂມແຣກສ ແລະ ອື່ນໆ, ມີຫົວໜ່ວຍເປັນ ມິລິກຣາມ 1 ແມັດ = 10 ມິລິກຣາມ.

5. ການຄຳນວນ ແລະ ການປະສົມຢາຮໍໂມນ

5.1. ອັດຕາການໃຊ້ຮໍໂມນຈາກຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ: ແມ່ນຈະໃຊ້ ຫົວໜ່ວຍວັດແທກນ້ຳໜັກຂອງຕ່ອມເປັນ ມິລິກຣາມ (mg), ໃຊ້ຫົວໜ່ວຍວັດແທກນ້ຳໜັກຂອງປາພໍ່ແມ່ພັນທີ່ຈະສັກ ແລະ ນ້ຳໜັກປາທີ່ຈະເກັບຕ່ອມເປັນກິໂລກຣາມ (kg) ອັດຕາການນຳໃຊ້ຢາ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ "ໂດສ" ມີສູດຄຳນວນລຸ່ມນີ້:

$$\text{ໂດສ (Doze)} = \frac{\text{ນ້ຳໜັກຂອງປາທີ່ເອົາຕ່ອມ}}{\text{ໃຫ້ນ້ຳໜັກຂອງປາທີ່ຈະສັກ}}$$

ຕົວຢ່າງ1: ຢາກສັກຢາປາໃນອັດຕາ 1 ໂດສ ແລະ ມີປາແມ່ 1 ກິໂລກຣາມ, ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າເຮົາຈະຕ້ອງມີປາທີ່ຈະເກັບຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ 1 ກິໂລກຣາມ.

ຕົວຢ່າງ2: ຢາກສັກປາໃນອັດຕາ 0.5 ໂດສ (ເຄິ່ງໂດສ), ມີປາແມ່ 1 ກິໂລກຣາມ ແລະ ປາທີ່ຈະເກັບຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ 1 ກິໂລກຣາມ, ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າເຮົາຈະຕ້ອງດູດເອົາເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຮໍໂມນຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງຈາກການບົດທີ່ປະສົມນ້ຳກັນແລ້ວ.

ສ່ວນຫຼາຍນິຍົມໃຊ້ໃນອັດຕາດັ່ງນີ້: ສັກເທື່ອທີໜຶ່ງ ໃຊ້ 1 ໂດສ ແລະ ເທື່ອທີສອງ ໃຊ້ 2-4 ໂດສ. ໃນການຄຳນວນຕ່ອມເປັນມິລິກຣາມນິຍົມໃຊ້ໃນປະລິມານ ສັກເທື່ອທີໜຶ່ງ 2-4 ມິລິກຣາມ/1 ກິໂລແມ່ພັນປາ, ສັກເທື່ອທີສອງ 4-8 ມິລິກຣາມ/1 ກິໂລແມ່ພັນປາ.

ສ່ວນປາຜູ້ນັ້ນໃຫ້ສັກເທື່ອດຽວພ້ອມເທື່ອທີສອງຂອງການສັກປາແມ່ໃນຈຳນວນຢາຮໍໂມນຂອງການສັກເທື່ອທີໜຶ່ງ.

5.2. ການຄຳນວນຢາຮໍໂມນສະກັດ: ແມ່ນນິຍົມກັນໃຊ້ດັ່ງນີ້:

- *ປາໜັງ:* ນຳໃຊ້ ໃນປະລິມານ 3.000–6.000 IU/1 ກິໂລກຣາມ ຂອງ ປາພໍ່ແມ່ພັນ. ໂດຍຈະສັກຄັ້ງດຽວ ໃຊ້ເວລາປະມານ 15-17 ຊົ່ວໂມງ ປາຈະວາງໄຂ່ ແລະ ສິດນ້ຳເຊື້ອໃຫ້.
- *ປາເກັດ:* ນິຍົມໃຊ້ຮ່ວມກັບຮໍໂມນທີ່ໄດ້ຈາກຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງຄື: ສັກເທື່ອທີໜຶ່ງໃຊ້ຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ ໃນປະລິມານ 1-2 ໂດສ ແລະ ສັກເທື່ອທີສອງ ໃຊ້ຮໍໂມນສະກັດ ໃນປະລິມານ 150–300 ໄອຍູ (IU) ຫຼື ຈະສັກຄັ້ງດຽວໂດຍປະສົມຢາທັງສອງຢ່າງ ແລະ ນ້ຳກັນກໍໄດ້.

5.3. ການຄຳນວນ ຫຼື ຄິດໄລ່ຮໍໂມນສັງເຄາະ: ແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ຢາຊູບຣີແຟກ (Suprefact) ປະສົມກັບຢາໂມທິລຽມ (Motilium) ແມ່ນນິຍົມກັນໃຊ້ດັ່ງນີ້:

- ປາບັງ: ສັກຄັງດຽວ ໃນປະລິມານຢາ Suprefact 20-40 ໄມໂຄກຣາມ ປະສົມກັບຢາໂມຕິລຽມ ເຄິ່ງເມັດ (0,5 ມິລິກຣາມ) ແລະ ປະສົມກັບນ້ຳກັນ 0,5 ຊີຊີ ສັກປາແມ່ 1 ກິໂລກຣາມ. ສ່ວນປາຜູ້ ໃຫ້ສັກຫຼຸດລົງເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງ ອັດຕາສັກປາແມ່.
- ປາເກັດ: ສັກຄັງດຽວ ໃນປະລິມານຢາ Suprefact 3 ໄມໂຄກຣາມ ປະສົມກັບຢາໂມຕິລຽມເຄິ່ງເມັດ (0,5 ມິລິກຣາມ) ແລະ ປະສົມກັບນ້ຳກັນ 0,4-0,5 ຊີຊີ ສັກປາແມ່ 1 ກິໂລກຣາມ. ສ່ວນປາຜູ້ໃຫ້ສັກຫຼຸດລົງເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງ ອັດຕາສ່ວນປາແມ່.

ໝາຍເຫດ:

ສຳລັບອັດຕາ ແລະ ປະລິມານນິໂມນ ທີ່ໃຫ້ນັ້ນກໍຂຶ້ນຢູ່ກັບຄວາມສົມບູນຂອງປາພໍ່ແມ່ພັນແຕ່ລະຊະນິດ ແລະ ສ່ວນປະລິມານນ້ຳກັນຄວນໃສ່ໃຫ້ເໝາະສົມ ບໍ່ຄວນໃສ່ເກີນ 2 ຊີຊີ (cc)

6. ການສັກຢາຮໍໂມນ

ການສັກຢາໃຫ້ກັບປານັ້ນຄວນສັກເຂົ້າ 4 ຈຸດ ລຸ່ມນີ້:

1. ໃຕ້ຄີຫຼັງເໜືອເສັ້ນຂ້າງລຳຕົວ.
2. ກ້ອງຄີເງິບ ຫຼື ກົກຄີເງິບ.
3. ກົກຄີຫາງ.
4. ບໍລິເວນຊ່ອງທ້ອງ.

ເຂັມສັກຢາໃຫ້ໃຊ້ເປີ 22 ຫາ 24. ສັກອ່ຽງເປັນມູມ 30° ອົງສາ. ແທງເຂົ້າປະມານເຄິ່ງນິ້ວ (0,5 ຊັງຕີແມັດ) ແລ້ວ ຄ່ອຍໆສືດນ້ຳຢາເຂົ້າ.

ຮູບປາ
ການສືດຢາຮໍໂມນ

7. ການຮີດໄຂ່ປະສົມກັບນ້ຳເຊື້ອ

ການຮີດໄຂ່ປະສົມກັບນ້ຳເຊື້ອ ມີຢູ່ 3 ວິທີ ດ້ວຍກັນຄື:

7.1. ວິທີແຫ້ງ: ແມ່ນເປັນວິທີທີ່ນິຍົມກັນທົ່ວໄປ ເພາະມີອັດຕາການພັກອອກເປັນໂຕສູງ, ວິທີນີ້ແມ່ນຮີດໄຂ່ລົງໃສ່ຊາມ ຫຼື ຖ້ວຍທີ່ແຫ້ງດີ ໃນທັນໃດນັ້ນກໍຮີດນ້ຳເຊື້ອລົງປະສົມ ແລ້ວໃຊ້ຂົນໄກ່ທີ່ສະອາດຄົນປະມານ 1-2 ນາທີ ແລ້ວຖອກນ້ຳສະອາດລົງໃສ່ ແລະ ຄົນອີກປະມານ 1-2 ນາທີ ຄ່ອຍໆຖອກນ້ຳອອກ ແລ້ວຖອກນ້ຳໃສ່ອີກເຮັດດັ່ງນີ້ 2-3 ເທື່ອ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນຳໄຂ່ໄປພັກໃນອ່າງພັກໄຂ່ ຫຼື ມຸ້ງພັກໄຂ່ທີ່ຕຽມໄວ້ແລ້ວ.

ຮູບປາ
ວິທີການຮີດໄຂ່

7.2. ວິທີເຄິ່ງແຫ້ງເຄິ່ງປຽກ: ແມ່ນຮີດໄຂ່ລົງໃສ່ໃນຊາມ ຫຼື ຖ້ວຍທີ່ແຫ້ງດີ ແລະ ຮີດນ້ຳເຊື້ອ ລົງໃນຈອກ ຫຼື ຖ້ວຍທີ່ມີນ້ຳປະມານເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຈອກ ຫຼື ຖ້ວຍນັ້ນ ຈາກນັ້ນກໍປະຕິບັດຕໍ່ແບບວິທີແຫ້ງນັ້ນ.

7.3. ວິທີປຸງກ: ແມ່ນການຮີດໄຂ່ລົງໃນຖ້ວຍ ຫຼື ຊາມ ທີ່ມີນ້ຳສະອາດດີ ປະມານເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຖ້ວຍ ຫຼື ຊາມ ພ້ອມກັນນັ້ນກໍຮີດນ້ຳເຊື້ອລົງໃສ່, ຄົນດ້ວຍປົກໄກ່ ຈາກນັ້ນກໍລ້າງໄຂ່ 2-3 ເທື່ອແລ້ວ ຈຶ່ງນຳໄຂ່ໄປຟັກຕໍ່ໄປ.

8. ການຟັກໄຂ່

ກ່ອນທີ່ຈະທຳການຟັກໄຂ່ປາເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງຮູ້ວ່າປາທີ່ເຮົານຳມາປະສົມພັນເປັນປາຊະນິດໃດ ແລະ ມີໄຂ່ແບບໃດ ເພາະເຮົາຈຶ່ງຈະຮູ້ໄດ້ວິທີການກະກຽມອຸປະກອນການຟັກໄຂ່ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແທດເໝາະກັບຊະນິດຂອງໄຂ່ປາ, ໄຂ່ປາຈະແບ່ງອອກເປັນ 3 ຊະນິດ ດ້ວຍກັນຄື:

8.1 ໄຂ່ລ່ອຍ: ແມ່ນໄຂ່ປາທີ່ມີໄຂ່ມັນຫຼາຍ ໃນເມື່ອປາໄຂ່ອອກມາແລ້ວໄຂ່ປາດັ່ງກ່າວຈະພູຢູ່ໃນໜ້ານ້ຳ ດັ່ງໄຂ່ປາໝໍຕານ, ໄຂ່ປາສະລິດ, ໄຂ່ປາກະເດີດ.

8.2 ໄຂ່ເຄິ່ງຈົມເຄິ່ງລ່ອຍ: ແມ່ນໄຂ່ປາທີ່ລ່ອຍລອຍໃນລະດັບເຄິ່ງກາງນ້ຳ, ດັ່ງໄຂ່ປາອິນເດີຍ, ໄຂ່ປາຈິນ, ໄຂ່ປາປາກ, ໄຂ່ປາພອນ ເປັນຕົ້ນ.

8.3 ໄຂ່ຈົມ: ແມ່ນໄຂ່ປາຈຳພວກໄຂ່ຕິດ ແລະ ໄຂ່ບໍ່ຕິດ ໃນເມື່ອປາອອກໄຂ່ມາແລ້ວ ໄຂ່ຈະຈົມຢູ່ພື້ນນ້ຳ, ບາງຊະນິດຕິດກັບຮາກໄມ້ ແລະ ພືດພັນໄມ້ຕ່າງໆ ແຕ່ບາງຊະນິດບໍ່ຕິດ, ດັ່ງໄຂ່ປາດຸກ, ໄຂ່ປາໃນ, ໄຂ່ປາຊວຍ.

ດັ່ງນັ້ນການຟັກໄຂ່ປາຈຶ່ງມີຫຼາຍວິທີການເຊັ່ນ:

- ການຟັກໃສ່ໜອງໂດຍວິທີໃຊ້ມຸງຊັ້ນນອກ ແລະ ຊັ້ນໃນ.
- ຟັກໃສ່ອ່າງ ຫຼື ຖັງ.
- ຟັກໃສ່ຈວຍ.

ຮູບອ່າງປາ

ນຳໄຂ່ທີ່ປະສົມແລ້ວໄປ ຟັກໃນກວຍຟັກໄຂ່'

9. ການອະນຸບານ ປານ້ອຍ

ລູກປາທີ່ຟັກແຕກອອກມາເປັນໂຕໃໝ່ຍັງບໍ່ທັນກິນອາຫານໄດ້ເທື່ອເພາະວ່າໃນໄລຍະນີ້ປານ້ອຍຍັງໃຊ້ອາຫານຈາກຖົງອາຫານທີ່ມີຕິດຢູ່ກັບໂຕປານ້ອຍໄດ້.

ຖົງອາຫານໝົດພາຍໃນ 1-2 ວັນ ແລະ ລູກປາເລີ້ມກິນອາຫານ, ຖ້າຢູ່ໃນທຳມະຊາດແລ້ວ ປານ້ອຍຈະກິນພວກໄຮນ້ຳພືດ (Phytoplankton) ແລະ ໄຮນ້ຳສັດ (Zooplankton).

ແຕ່ເຮົາຜູ້ລ້ຽງຄວນໃຫ້ອາຫານສົມທົບຄື: ໃຊ້ໄຂ່ແດງທີ່ຕົ້ມໃຫ້ສຸກ (ໄຂ່ເປັດ ຫຼື ໄຂ່ໄກ່) ໃສ່ ແພບາງໆ, ບົບໃຫ້ໝຸ່ນໆ, ແລ້ວຄ່ອຍໆ ແກ່ວງໄປຕາມໜ້ານ້ຳໃນອ່າງໃຫ້ທົ່ວ ຄວນໃຫ້ເທື່ອລະນ້ອຍແຕ່ໃຫ້ເລື້ອຍໆ ຖ້າໃຫ້ຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ນ້ຳເໝົາເໝັນ ໃນອັດຕາໄຂ່ໜຶ່ງໜ່ວຍສາມາດເກືອປາໄດ້ 500.000–1.000.000ໂຕ/ຄາບ. ໃຫ້ ໃນລະຍະ 1-2 ວັນ ແລ້ວຈຶ່ງປ່ຽນມາໃຫ້ ຈຳພວກໄຮນ້ຳຕ່າງໆ. ປານ້ອຍອາຍຸໄດ້ 5-7 ວັນຈຶ່ງຍ້າຍໄປອະນຸບານໃສ່ໜອງອະນຸບານ, ອ່າງຊີມັງ ຫຼື ກະຊັງທີ່ມີຕາຖົງກຳໄດ້. ອະນຸບານໃຊ້ເວລາ 25-30 ວັນ ລູກປາກໍ່ມີຂະໜາດ 2-3 ຊັງຕີແມັດກໍ່ສາມາດຈຳໜ່າຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ຫຼື ລ້ຽງເປັນປາຊັ້ນໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ.

ອຸປະກອນທີ່ສໍາຄັນໃນການຜະລິດ ແລະ ອະນຸບານປາ

- ອ່າງ ຫຼື ຖັງຟັກໄຂ່ປາ.
- ມຸ້ງ ຫຼື ຈວຍຟັກໄຂ່ປາ.
- ຮັງໄຂ່ ຫຼື ອຸປະກອນສໍາລັບໃຫ້ໄຂ່ຕິດ.
- ເຄື່ອງເພີ່ມອາກາດ (Air pump)
- ເຄື່ອງຊັ່ງນໍ້າໜັກ. (ຊິງ).
- ມິດ ຫຼື ພ້າສໍາລັບຜ່າຫົວປາ.
- ເຄື່ອງມືເກັບຕ່ອມ (ຄີມ, ຫຼອດແກ້ວ, ນໍ້າເຫຼົ້າ 90°).
- ເຄື່ອງບົດຕ່ອມ.
- ສະແລງ ແລະ ເຂັມສັກຢາ.
- ອຸປະກອນໃສ່ໄຂ່ ແລະ ນໍ້າເຊື້ອ (ຖ້ວຍ ຫຼື ຊາມ) ແພຂາວບາງ ແລະ ຂົນໄກ່.
- ນໍ້າສະອາດສໍາລັບລ້າງ.
- ນໍ້າກັນ.
- ຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ ຫຼື ຮໍໂມນ

ບັນຫາທີ່ພົບເຫັນ ແລະ ຄວນເອົາໃຈໃສ່

ບັນຫາທີ່ໄປທີ່ພົບເຫັນຢູ່ເລື້ອຍໆໄດ້ແກ່:

- ປາບໍ່ຈະເລີນເຕີບໂຕເທົ່າທີ່ຄວນ, ສາເຫດຕົ້ນຕໍກໍແມ່ນ ບໍ່ມີການລະບາຍນໍ້າເປັນປົກກະຕິ ຈຶ່ງເປັນເຫດໃຫ້ເກີດໜອນ ຫຼື ພະຍາດຂອງປາ, ເກີດໂລກບັກເຕີ ເປັນຕົ້ນ.
- ການລ້ຽງປາທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນເກີນໄປ.
- ມີສັດຕູຂອງປາຢູ່ໃນໜອງໄດ້ແກ່: ຈໍາພວກງູ, ປາຄໍ່, ປາໂດ ແລະນົກອື່ນໆ.

ສອບສອບ